МОРАЛЬНІСТЬ ЛЮДИНИ В ЗАГАЛЬНІЙ СИСТЕМІ ДУХОВНОСТІ

Трусей Леонід Гаврилович

Викладач Харківського національного університету повітряних сил

В доповіді розглянуті питання взаємодії культур в моральній області, які найбільш важливі для появи такого феномену, як глобальна культура, що неминуче настане у наслідок об'єктивного процесу глобалізації.

Ключові слова: взаємодія, духовність, мораль, моральність, культура.

По деякій найбільш загальній класифікації, у світі існує три культури: Західна культура, Східна культура, Наша (назвемо її Слов'янська) культура. Загальна характеристика культур полягає в тому, що усі вони містять три складових (елементи): пізнавальну частину, художню частину і моральну частину. Ці частини різних культур мають природно у своїй основі різні принципи і методи. Взаємодія культур відбувається по таких напрямках: взаємозбагачення, взаємопроникнення, заміщення та ін. В умовах об'єктивного процесу глобалізації логічно говорити про необхідність появи загальної, глобальної культури. Вона повинна з'явитися як цілісна структура в результаті вищеназваних взаємодій перерахованих культур. Принципів взаємодій багато, але ми підкреслимо важливість строгого духовного принципу: «Подібне притягується». Для кожної культури усі їх складові ціннісно орієнтовані. Нас у даному контексті цікавить моральна частина. Яким чином відбувається взаємодія саме в моральному аспекті і за яким критерієм, а також де при цьому місце людини. Дамо деякі визначення, необхідні для розуміння суті.

Мораль. Моральним вважається щось правильне в певному суспільстві і в певний історичний момент. Фактично це зведення правил що добре і що погано, закріплених і прийнятих в суспільстві або групі (корпоративна мораль) в законах, правилах, нормах і традиціях. Відомі нам моральні кодекси не є строгими і їх легко пристосовують різні культури, суспільства і люди до повсякденного життя, що в історії часто і робилося, оскільки вони ґрунтовані не на етичних правилах Природи і тому в них відсутній вищий сенс.

Моральність. Моральність — це норми, які людина засвоїла (отримала) і застосовує їх ситуативно в період своєї діяльності. Моральність є направляючою силою. Людина обдарована здатністю пробудитися і отримати потрібні моральні якості із загальної «скарбнички» — духовності.

Духовність. Духовність (її ще деякі учені [1] називають істинною мораллю) ґрунтована на принципах Природи і полягає в дотриманні космічних законів, що виходять за рамки людської історії. Ці закони є деяким принципом, вищим сенсом і механізмом діяльності людини. Включає вищі цінності, пов'язані не з діяльністю людини, а із Законами Природи. Ціннісне відношення не виводиться шляхом доказів з пізнання сущого [2]. Визначає обов'язок [3, 4]. Визначає любов [2]. Основою соціальної природи людини є духовна спільність [5].

Взаємодії між моральністю, мораллю і духовністю, як елементами системи дуже різноманітні і складні. Їх опис займає багато місця. Ми ж обмежимося позначенням деяких, на наш погляд найбільш важливих.

Взаємодія моральність — духовність. Людина в процесі пізнавальної діяльності через саморозвиток своєї особи отримує з духовності якості за універсальним принципом тяжіння і зву. Насправді духовність — це індивідуальна моральна робота по досягненню вищої свідомості, в результаті якої суть людини може бути проявлена через його мозок.

Духовність — це стан свідомості, ґрунтований не на інтелекті, а на внутрішній сутності людей. Духовність — це практика найвищих людських добродітностей. Зазвичай духовність асоціюється з милосердям і сприйнятливістю людини до хорошої музики і витончених мистецтв, або ж їй надається метафізичний сенс. Таке розуміння духовності не має нічого спільного з високим рівнем внутрішньої дисципліни, якої повинна дотримуватися людина, що поставила своєю метою «перестати бути мостом» і стати надлюдиною.

Насправді людина, що живе відповідно до вищої моралі (духовності), знаходиться в гармонії з Природою. Істинні норми поведінки ніким не вигадані — вони записані в пам'яті Природи і усвідомити їх можна, лише досягнувши стану вищої свідомості [1]. Треба визнати, що більшості людей властивий моральний суб'єктивізм, відповідно до якого метою моральних вчинків вважається досягнення суб'єктивного стану задоволення і щастя. При такому підході поняття моральності не зв'язується з вищим поняттям духовності. Моральний суб'єктивізм набуває все більшого поширення і цьому практично сприяє уся наша система виховання і взаємодії людей з соціумом.

Взаємодія моральність — мораль. Людина як соціальний суб'єкт і об'єкт збагачує моральну складову культури і порівнює свою моральність в повсякденній діяльності з моральними нормами суспільства. Загально-відома, традиційна мораль ґрунтована на вірі, спирається на релігійні і ідеологічні принципи, і людина сприймає її пасивно і автоматично. Це неминуче веде його до пригнічення інстинктів і імпульсів або до деструктивних емоцій — таким, як відчуття провини, якщо вчинки людини суперечать моралі. Пригнічення шкідливі і небажані, тому що з часом в підсвідомості людини утворюється справжній «диявольський котел», тому сублімація інстинктів буде найкращим рішенням. Справжня мораль має бути ґрунтована на розумінні і обдуманому виборі людиною свого світогляду.

Традиційна мораль має виключно репресивний характер і є механізмом, за допомогою якого людина намагається виключити або загнати в підсвідомість думки, образи і спогади, пов'язані з інстинктивними імпульсами, породженими нашим «воно». Треба сказати, що самоуки, люди, що добилися знань і самовиховання в результаті вільно прийнятого рішення без сторонньої допомоги, набагато відрізняються в плані психічних рис, характеру і волі. Величезні зусилля, зроблені ними сприяли розвитку нового людського змісту, часто ними неусвідомленого. Будь-яка справжня моральність має бути вільною, добровільною і свідомою, тобто стати етичним завоюванням людини, зведенням норм, засвоєних вільно і понятих кожним окремо. Існує єдиний вірний шлях досягнення вищої моральності індивідуальна робота, що дозволяє підвищити рівень свідомості людини і отримати доступ до глибинної трансцендентальної духовності.

Взаємодія мораль — духовність. На наш погляд взаємодії проходять через людину. Людина, черпаючи і збагачуючи свою моральність з духовності, тим самим змінює моральні норми суспільства. Мета нашого життя — еволюція індивідуальної свідомості, що полягає в розвитку істинно людських-якостей, що відрізняють нас від тварин. Але ця мета була забута в гонитві за всілякими чуттєвими задоволеннями. Ми завжди творимо, оскільки психічна енергія створюється нашими думками, почуттями і вчинками, є імпульсами біофотонів, які випромінюються в простір, впливаючи на сили Природи, при цьому ми також випробовуємо на собі їх вплив. Кожна частинка людини, випромінюючи біофотони, змінює Природу і натомість отримує енергію, яка відновлює космічну рівновагу, порушену нашими діями.

Якщо випромінювання людини конструктивні, позитивні і гармонійні, то після зачаття в череві Природи вони компенсуються чимось еквівалентним, оскільки подібне притягує подібне. Якщо енергетичне випромінювання людини було руйнівним, нечистим, дисгармонійним, або злочинним, природна рівновага зажадає такої ж негативної, але значно сильнішої реакції відносно неї. Це буде справедливим покаранням за порушення моралі. «Що посієш, то і збереш». Людина отримає покарання за поганий вчинок незалежно від того, чи був його первинний намір добрим або злим.

Поняття єдності Всесвіту не нове. Ще Арістотель стверджував, що порядок у Всесвіті ґрунтований на взаємодії усіх її частин так само, як в живому організмі. У роботах сучасного вченого Дзвида Бома також говориться про структурну єдність Всесвіту [6]. Людина в результаті своєї Поняття єдності Всесвіту не ново. Ще Арістотель стверджував, що порядок у Всесвіті ґрунтований на взаємодії усіх її частин так само, як в живому організмі. У роботах сучасного вченого Дзвида Бома також говориться про структурну єдність Всесвіту [6].

Людина в результаті своєї діяльності, яка освячена високою моральністю, працюючи сільським трудівником в полі, на підприємстві, в школі або в ВНЗ, керівником великих і малих колективів, привносить до моральних норм суспільства і свою, індивідуальну частинку.

Висновки. Наявність навіть найвищих моральних якостей окремих індивідів самі по собі нічого не змінять в суспільстві в сенсі моралі. Змінити можуть люди тільки тоді, коли будуть відповідні взаємодії як між окремими людьми, так і між окремими стратами соціуму. Значущість результатів взаємодій значно зростає якщо вони закінчуються структуризацією окремих елементів взаємодій з появою деякої цілісності, що має нову якість. Це і повинно бути темою подальших досліджень.

Література

1. Дарио Салас Соммэр. Мораль XXI века. К.: София, 2004.
2. Батищев Г. С. Найти и обрести себя. Вопросы философии. № 3. М., Наука, 1995.
3. Кант И. Метафизика нравов в двух частях. Т. 4. Соч. в 6 тт. М., 1969.
4. Фихте И. Г. Назначение человека. Сочинения в 2 т., Т.2., СПб, 1993.
5. Бердяев Н. Экзистенциальная диалектика божественного и человеческого. Париж, 1952.
6. David Bohm. La totalidad y el orden implicado, Editorial Kairos, Barcelona, 1992.